

NOTISER FRÅN MARKERNA

Men vad sysslar storskarven med?

Erik "Plur" Jansson / text o. foto

Den 29 augusti 1982 på morgonen for jag med båt ut till Vagnshäll - den kobblig-nande ön ute i sjön Väringen - för att från gömsle försöka fotografera bl a de vadare som vid den tiden brukar rasta på ön.

På en toppig sten ca 30 meter utanför ön satt då redan en storskarv (bild 1). Jag landsteg, monterade upp gömslet och tog plats däri medan skarven satt kvar påfal-

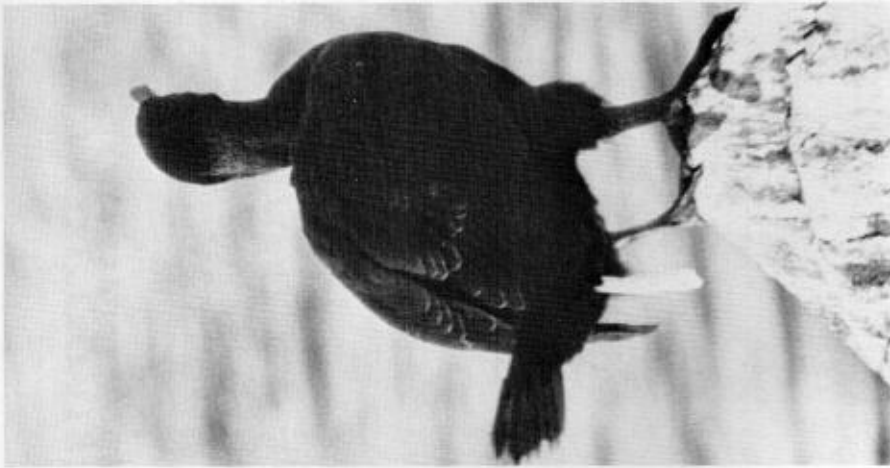

Bild 2.

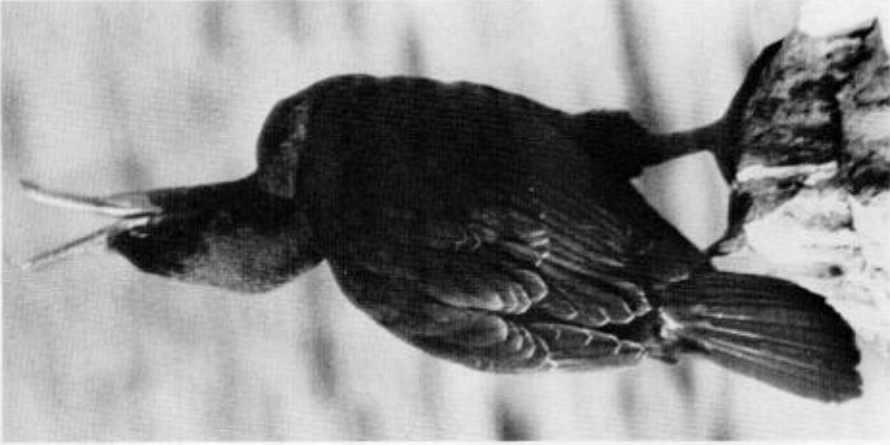

Bild 3.

lande orödd. Jag höll skarven under uppsikt. Den putsade sig, avlevererade den typiska träckstrålen och syntes må gott i solen. Efter en god stund hände det som bilderna illustrerar.

Jag höll koll på skarven genom sidogluggen. Den lutade sig framåt och lyfte stjärten - En ny träckstråle, tänkte jag, men då såg jag något vitt som hängde i analen (bild 2) men täcktes av stjärten när skarven intog normal sittställning. Krystningen upprepades efter någon minut (bild 3) och då hade tarmen, som vi kan kalla den, blivit längre. Efter 10-15 min hade tarmen blivit så lång att den cyntes på sidan och nedanför stjärten när skarven satt normalt, och den blev sakta längre utan hjälp av krystningar.

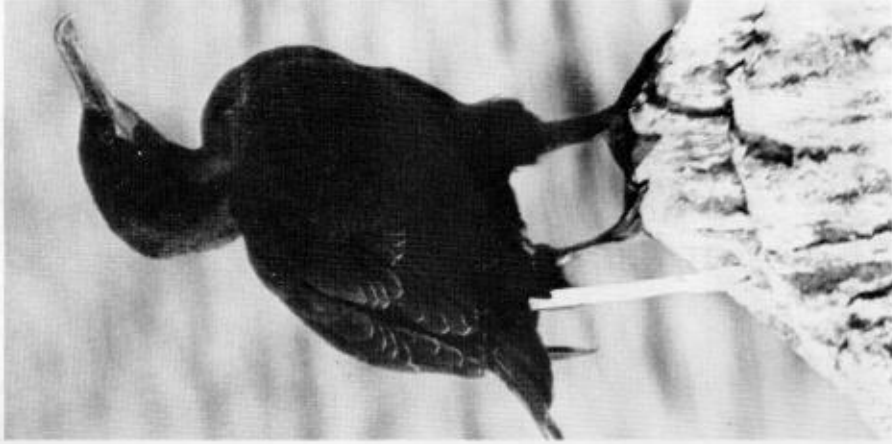

Bild 4.

Bild 5.

Nu blev jag tvungen studera skarven i tubkikare. Tarmen var en tunn genomskinlig hinna, med en svag pungliknande form i änden. I tarmen rörde sig en vätska. Inga benrester efter fisk eller dylikt kunde ses, men i änden på tarmen flöt en röd-brun klump omkring som fick mej att tänka på den blodklump som förekommer i en del hänsågg.

Vartefter tarmen blev längre krökte den sig i änden (bild 4 och 5), blev smalare och stel och genomskinligheten upphörde. Tarmen nådde en uppskattad längd av ca 60-70 cm. Dess ände krökte sig så den liknade en grisknorr. Med hjälp av näbben slät skarven bort tarmen som tyvärr föll i vattnet. Det hade varit intressant att studerat den närmare.

Händelseförloppet tog ca 30 min. Frågan gäller alltså, vad sysslar skarven med? Den litteratur jag haft till hands har inte givit något svar.

Min tanke är, att det kan vara en oparad hona som på detta sätt gör sig av med ägghinnan, eller en parad hona som störts så hårt att hon måste överge boplatsen. Om detta förekommer eller kan förekomma vet jag ej.

Rödstjärtar puttar gökäggs ur hobalen

Sören Larsson

Jag har ett stort antal pärluggleholkar uppsatta i skogarna inom Surahammars kommun. Då ingångshålet är så stort som 90 mm brukar man få alla möjliga gäster i holkarna. Bl a rödstjärtar som häckar varje år med några par.

Sommaren 1980 hade jag häckande rödstjärtar i två grannholkar, i båda äggkullarna fanns ett gökäggs. Det ena paret kläckte fram gökungen, som snart blev ensam mattiggare i holken. När jag inspekterade den andra holken låg där fem nykläckta rödstjärtungar och gökägget låg uppe på balkanten.

1982 låg änyo en rödstjärthona och ruvade sina ägg med ett gökäggs i kullen. Då jag skulle kontrollera häckningen visade det sig att en pärlugglethona övertagit holken och nu ruvade sina fyra ägg där.

Sistlidna sommar fanns tre rödstjärthäckningar med gökäggs i. I en av holkarna låg gökägget uppe på balkanten när jag första gången inspekterade holken. Det var med spänning jag besökte de tre holkarna en vecka senare och det visade sig då att också i de två andra häckningarna var nu gökägget upprullat på balkanten.

Två av rödstjärtkullarna blev flygga medan den tredje plundrades på ungarna.

Gökäggen var exakt lika färgade som rödstjärtäggen men en tredjedel större. Jag vet att värdfåglar kan överge häckningen när de får ett gökäggs i kullen, men att de kan avlägsna ett gökäggs ur boet var mycket intressant att notera och något jag aldrig hört talas om tidigare.

Vad som orsakat denna intressanta handling av rödstjärtarna får var och en spekulera i så länge. Kommande år skall jag följa mina rödstjärtar och gökhornor i kampen för framgång.